

Mentes József halálára

● **DM-információ**

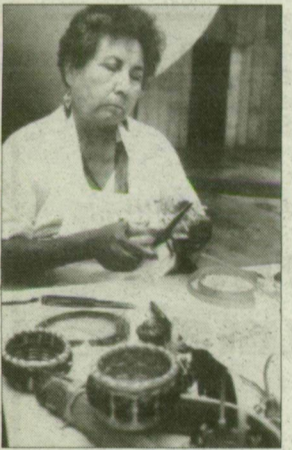
Tegnap lapozásunkban közöltük a szomorú hírt, hogy életének 71. évében elhunyt Mentés József színművész, a Szegedi Nemzeti Színház örökös tagja. A sokak által Hercegnek szólított művész 1925. április 17-én született Sopronkövesden. 1950-ben véggezte el a Színház és Filmművészeti Főiskolát, s pályáját a Miskolci Nemzeti Színházban kezdte. 1952-ben került Budapestre, a Magyar Néphadsereg Színházába. Még ebben az évben megbízták a minisztérium színházi osztályának vezetésével. 1955-ben a Szolnoki Szigligeti Színházhoz szerződött, ahonnan 1956. szeptember 1-jén jött el a Szegedi Nemzeti Színházhoz, amelynek attól kezdve, megszakítás nélkül tagja volt. Számtalan ajánlatot kapott a budapesti és vidéki színházaktól, de mindig megmaradt szegedi színésznek.

Közel negyvenéves szegedi pályafutása során megszámlálhatatlanul sok szerepben látható a közönség. Főbb szerepei voltak: Shakespeare Cymbeline-jének és IV. Henrik-jének címszerepe, a Hamlet Polónia, Molière Képzelt betegének Arganja, Gorkij Éjjeli menedékhelyének Lukája, a Svejk címszerepe.

Játszott az Alljon meg a menet, a Ballagás, a Boldog ünnepeink című filmekben.

● Népművészeti fesztivál

Álmod fogó csapda

Felhő hölgy - fonás közben. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Az elmúlt hét végén nyitották meg a III. Nemzetközi Népművészeti Fesztivált és kiállítást. A megyeháza aulájában pazarul berendezett tárlat mellett naponként láthatnak az érdeklődők különböző népművészeti bemutatókat a kiállítás helyszínén, illetve az Árboc Utcai Alkotóházban.

Marc Crampton édesanyjával érkezett Michigan államból, a Nagy-Tavak környékéről a fesztiválra. Anya és fia a csiboa indiánok törzséhez tartozik. Marc mesteri módon készíti a vékonyka faágból, színes damilból, kicsinyke kövekből, gyöngyökből és tollakból álló dream catchert, az álomfogót. Marc érdeklődésére

● Az emblematikus csodaszarvas Fiaskó a Dóm téren

Császár Angéla és Novák Péter (Fotó: Miskolczi Róbert)

Nehéz lenne eltitkolni: a millicentenáriumi szertartásjáték, A csodaszarvas nem vonzott tömeget a szabadtérre. Az okokat lehet találgatni. Egyesek szerint az emberek nem tudták, mi is készül ezúttal a korábbi sikeres néptáncjátékokat színpadra teremtő műhelyben, amelynek feje, mestere Novák Ferenc.

Nos, a név pedig önmagában márkás „áru” jelez. A rendező-koreográfus most is nagyjából ugyanazokkal az alkotótársakkal dolgozott, mint eddig: a szakmában neves Foltin Jolán, Román Sándorral, Diószegi Lászlóval koreografált. Rossza László szerezte a zenét. A profi Honvéd Együttes tagjai táncoltak. Az újonnan választott alkotótárs, Bella István költő, s a szereplők, a Nemzeti Színház neves, tapasztalt színészei (Császár Angéla, Csuka László, Szélyes Imre, Ferenczy Csongor), a maga

műfajában egyre népszerűbb Novák Péter (a KimNovák együttes énekese) ugyancsak olyan személyiségek, akik színvonalat garantálhatnak. Ráadásul Novák Ferenc nemcsak a téren jól érvényesülő látványos produkciók mestere, hanem a portéka „eladásának” művészetét is ismeri. Világpremier! Millicentenáriumi szertartásjáték! Ósmítológia! Táltos, Sámán, Ósanya! Csodaszarvas! A hét fiak vándorlása a szabad mezőkön! Minden be volt itten dobva.

Talán ezert? Azt hitték a népek, hogy millicentenáriumi magyarkodás lesz a Dóm téren? S tele van ezzel a hócipőjük? Nem lehet pontosan kiismerni a színházi jegyvásárlás titkait.

Nem volt magyarkodás. De akkor mit kapott, aki mégis ott volt? Ez a kérdés, utólag is. Előzetesen a jelenünkben érvényes gondolatinégyűlésű színpadi játéknak nevezte Novák az előadást; arról szól, mondta, hogy a ma-

gyaroknak még ebben a szűk Kárpát-medencében is folyton el kell vándorolni hazájukban hazát keresni.

Még jó hogy mondta. Mert a nézők meg, Arany Jánossal: gondolta a fene!

Néprajzosok bizonyvaly következtetni képesek Novák színpadának jeleneiből az egykori magyarok és a rokon népek ősi hitvilágára, szokásokrak, szertartásokra. Az általutatózó táncok, a táltosok és a sámánok szerepe, az avatási szertartás, a természetiségi ritusok azonban oly mértékben stilizált formaképekké válnak, hogy köznyelven idézöttek, hogy közember legyen a talpán, aki csak megsejtette: mikor miről van szó. De ez még a ki-sebbik baj. A nagyobb, hogy aki képes volt elfogadni ezeket a sajtáságos, Novák-Ros-sa stílusú ósmítológia-idézgetéseket s a maguk „műfajban” elismerni mértékértartásukat, söt, a – főként zenei – in-ventiót, ennél többet az sem kapott. Koherens, a nagy színpadon hatásos, erős gon-

dolatiságú, vagyis drámai produkció (mint az előzetes nyilatkozatok ígérték) – semmiképpen. A sajtáságos mű-faj kreált szabályait követö, biztos kézzel festett képek is szétöregedtek, elbomlottak, hatást vesztettek a dramaturgiai bizonytalanságtól. A szép veresetek, a különösségében hatásos zene, a térbeli szerkesztés, a mozgáskomponálás iskolázott példái, Novák Péter révült dobzóéi és lihegési – mint szilánkjai egy soha egészben nem volt „ösi jellegű” cserépedény-nek. A puritánszánt, de csak szegényesre sikerült, esetlenül megvilágított színpadon az „emblematikus” csodaszarvas ága-boga között kóboroltak ugyan fények, de nem ragyogott föl a Nap.

A csodaszarvas-előadás a dóm előtti téren: fiaskó. Remélhetni, mivel jobb sorsra érdemes alkotó erőket bevetésével készült, hogy ösztöl a Nemzeti Színházban másképpen hat majd.

S. E.

K. F.

● Éjfélig dolgoztak

Virágos Mórahalom

A Rákóczi téri fűzfák „frizuráját” igazítja Karsainé Czékus Zsóka kertész. (Fotó: Karnok Csaba)

sok, jöttek palánták a szomszéd faluból, de még Szőre- gen is akadt valaki, aki több száz tő palántát adott ajándékba. Május közepén már javában dolgoztak a Móraép Kht. emberei azon, hogy a város szebb, virágosabb, gondozottabb legyen, mint korábban. És hamar kiderült, hogy érdemes fáradozniuk: a helybeliek hálásak voltak a mindenféle tarkálló, szemet gyönyörködtető virágokért.

Egy idős bácsi még apró ajándékkal is kedveskedett a kertésznek.

Karsainé Czékus Zsóka nem főállású munkatársra Móraép Kht.-nak; öt Papp József kérte föl a munkára. A virágosítást így ketten végezték, erejüket, szabadidejüket sem kímélve – előfordult, hogy hétvégen is dolgoztak; sokszor késő este nyúlt a munka, s a park lámpáinak fénye mellett ültették

a palántákat. Persze dicséret illeti a kht. többi munkatársát is, akik a parkok rendben tartásán dolgoztak; róluk sem illik elfeledkeznünk.

Jóárt Pál, a Móraép Kht. ügyvezetője elmondta, hogy igencsak nehezen szorították ki a költségvetésből a parkgondozásra, virágosításra szánt 200 ezer forintot (inkább nem vásároltak hűtőszekrényt, porszívót). A parkosítás költségeinek két-

Egy kiló hús

Egy középkorú asz- szony fizetés nélkül távozott az üzletből, közben szatyrában egy kiló hús lapult. Négy boltos rohant utána, ki az utcára. Vissza is hozták, közös erővel. Végül is nem hagyhatták futni.

A nő zavartnak lát- szott, alig tiltakozott („Higgyék el, véletlen volt...”). A védekezés elég erőteljesen hatott.

A vásárlók véleménye mégis megosztott az ügyben. Volt, aki csak némán szemlélődött, és – meglepő módon – akadtak, akik némiképp együtt éreztek a rajtakapott asszonnyal. „Lehet, hogy igazat mond... ebben a melegben... Vagy nem volt pénze kifizetni, de húst akart adni a családjának...”

Rövid beszélgetésük közben a kiló hússal elfogott asszonyt egyre rokonszenvesebb tulajdonságokkal ruházták föl.

Furcsa világban élünk.

Ny. P.

Gesztus

Azt mondják a mi magy- arok olyan „fajta” vagyunk, amelyik nem tud örülni. Különösen nem az egymás sikerének. Lehet, hogy van benne valami. De abban is, hogy lassan kezdünk ebből kilábalni... Ezt bizonyítandó, álljon itt az alábbi eset. A Nemzet- közti Népművészeti Fesztivál Árboc utcai hétvégi megnyi- tó ünnepségén fellépett a Vo- nyós folkegyüttes is. Vezető- jük, Szurdi Zolt, programjuk felkonferálása előtt a közönséghez fordult és azt mondta: Az első számot az első szegedi magyar aranyérmes, Czene Attila úszó tiszteleté- re játszuk. Mert nagyon büszkék vagyunk rá! És fel- csattant a taps.

K. F.

A mórahalmi polgármesteri hivatal pályázatot nyújtott be a „Virágos Magyarországer” elnevezésű országos versenyre. Tették ezt akkor, amikor tulajdonképpen már készen is voltak az ideai parképítési munkával – ekkor szereztek tudomást a pályázati kiírásról. Úgy gondolták hát, ha már ennyit dolgoztak, ők is beneveznek a versenyre. Az eredmény: Mórahalom most virágosabb, mint valaha...

Még május közepén történt, hogy a mórahalmi központi parkban megismerkedtünk Karsainé Czékus Zsóka kertésszel, aki éppen egy sarló formájú virágágys körvonalait mérte ki a főtől felőli oldalon. Akkor azt mondta, nagyon szeretne ott virágokat ültetni, csak sajnos nincs rá való pénz, mert a Móraép Kht. anyagi lehetőségei erősen korlátozottak. Akkor néhány szóban írtunk is erről a tervről, s a rövidke „főhívásnak” akkorra visszhangja támadt, hogy magunk is csodálkoztunk: sokan és sokfelől jelentkeztek, s közadakozásból sikerült megvalósítani a lelkes kertész álmát – beültethette a kijelölt területet. Segítettek a helyi virágo-

zók, jöttek palánták a szomszéd faluból, de még Szőre- gen is akadt valaki, aki több száz tő palántát adott ajándékba. Május közepén már javában dolgoztak a Móraép Kht. emberei azon, hogy a város szebb, virágosabb, gondozottabb legyen, mint korábban. És hamar kiderült, hogy érdemes fáradozniuk: a helybeliek hálásak voltak a mindenféle tarkálló, szemet gyönyörködtető virágokért.

Egy idős bácsi még apró ajándékkal is kedveskedett a kertésznek. Karsainé Czékus Zsóka nem főállású munkatársra Móraép Kht.-nak; öt Papp József kérte föl a munkára. A virágosítást így ketten végezték, erejüket, szabadidejüket sem kímélve – előfordult, hogy hétvégen is dolgoztak; sokszor késő este nyúlt a munka, s a park lámpáinak fénye mellett ültették

a palántákat. Persze dicséret illeti a kht. többi munkatársát is, akik a parkok rendben tartásán dolgoztak; róluk sem illik elfeledkeznünk.

Jóárt Pál, a Móraép Kht. ügyvezetője elmondta, hogy igencsak nehezen szorították ki a költségvetésből a parkgondozásra, virágosításra szánt 200 ezer forintot (inkább nem vásároltak hűtőszekrényt, porszívót). A parkosítás költségeinek két-

Ny. P.